

До 50-річчя доктора історичних наук, професора

ВАСИЛЯ МИХАЙЛОВИЧА ОРЛИКА

Щиро вітаємо з ювілеєм доктора історичних наук, професора Василя Михайловича Орлика! Бажаємо міцного здоров'я, творчого натхнення, досягнення нових вершин у науковому поступі, наявності на творчому та життєвому шляху лише щирої радості, а також успішної реалізації всього запланованого.

Василь Михайлович Орлик – історик, нумізмат, правознавець, педагог, народився 24 травня 1970 р. в с. Родниківка Олександрівського р-ну, Кіровоградської обл. у родині вчителів Михайла Васильовича і Галини Миколаївни.

У 1987 році із золотою медаллю закінчив Олександрівську середню школу № 1 Кіровоградської області. Протягом 1988–1990 рр. навчався у Тбіліському вищому артилерійському командному училищі. У 1994 р. закінчив з відзнакою історичний факультет Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О.С. Пушкіна. 2002 р. закінчив юридичний факультет Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України за спеціальністю «правознавство» (спеціалізація – державне та фінансове право).

Протягом 1995–1998 рр. навчався в аспірантурі Київського державного лінгвістичного університету за спеціальністю 07.00.01 – історія України. Після дострокового захисту кандидатської дисертації у спеціалізованій вченій раді Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (науковий керівник – доктор історичних наук, професор В.М. Курило) був відрахований з аспірантури та направлений на роботу до Кіровоградського державного педагогічного університету (КДПУ) ім. Володимира Винниченка.

З липня 1998 р. до листопада 2005 р. працював у цьому ЗВО на посадах старшого викладача, доцента, завідувача кафедри теорії та історії держави і права, декана-організатора (завідувача) відділення правознавства.

У листопаді 2002 року склав екзамени у Кіровоградській обласній кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури та отримав свідоцтво за № 24/233 на право займатися адвокатською діяльністю.

Під час навчання у докторантурі Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди, 26 вересня 2008 р. достроково захистив докторську дисертацію на тему: «Податкова політика уряду Російської імперії в кінці XVIII – середині XIX ст.» у спеціалізованій вченій раді Інституту історії України НАН України, за двома спеціальностями: історія України – 07.00.01 та всесвітня історія – 07.00.02 (науковий консультант член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор О.П. Реєнт). Вчене звання професора присвоєно 9 листопада 2010 р.

З жовтня 2008 р., після обрання за конкурсом, працює в Центральноукраїнському національному технічному університеті на посадах професора, завідувача кафедри.

Василь Орлик – відомий учений, активно займається науковими пошуками. Періодично виходять у світ його дослідження, статті та монографії, лунають виступи на наукових конференціях. Науковець активно займається підготовкою аспірантів та докторантів. Під його керівництвом захищено 5 докторських та 7 кандидатських дисертацій, а очолювана ним кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи ЦНТУ здійснює підготовку фахівців із двох спеціальностей: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», 032 «Історія та археологія».

Василь Михайлович за сумісництвом – професор кафедри документознавства і керівник Центру дослідження проблем нумізматики та історії грошового обігу Університету Г. Сковороди в Переяславі.

Обшири суспільно-громадської діяльності професора Василя Орлика:

- член Союзу юристів України;
- академік Української академії історичних наук;
- член Національної спілки краєзнавців України;
- заступник голови секції «Суспільні та гуманітарні науки» Придніпровського наукового центру НАН України і МОН України;
- член Британського Королівського нумізматичного товариства (The Royal Numismatic Society);
- головний редактор «Українського нумізматичного щорічника» – єдиного в Україні фахового видання з нумізматики;
- член експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт МОН України з історичних наук (з 2011 р.);
- член експертної ради з освіти при Державній акредитаційній комісії України з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів (2011–2014 рр.);
- член спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

За ініціативи В.М. Орлика в Україні у 2011 р. започатковано регулярне проведення Міжнародної нумізматичної конференції «Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки». Професор В. Орлик – незмінний співголова оргкомітету та науковий редактор збірників тез конференції, неодноразово очолював делегації від України на міжнародних нумізматичних конференціях, які проводилися у Польщі, Литві, Білорусі, Словаччині та Румунії.

Сьогодні акцентом наукових пошуків проф. Орлика стало дослідження проблем історії грошового обігу та монетарної політики в період Античності та Середньовіччя. Саме він уперше в історіографії порушив проблему скарбів мідних ольвійських монет – «борисфенів» – на території Дніпровського Правобережного Лісостепу та участі монет держави Тевтонського ордену у Пруссії у грошовому обігу Південно-Західних руських земель Великого князівства Литовського.

Василь Михайлович Орлик – автор та співавтор понад 200 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі ряду монографій, збірників документів та архівознавчих видань.

Нумізматична конференція у м. Брашові, Румунія.

На фото: Штефан Самоїле, професор Василь Орлик, доцент Володимир Зайченко, професор Маріуш Мільчарек, доктор Збишек Шустек.

Відзнаки Міністерства освіти і науки України:

- 2005 р. – Почесна грамота Міністерства освіти України;
- 2019 р. – Нагрудний знак «Відмінник народної освіти України»;
- *Відзнаки та нагороди закладів вищої освіти України:*
- 2015 р. – Почесний професор Ізмаїльського державного гуманітарного університету;
- 2016 р. – Медаль Григорія Сковороди – ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;
- 2020 р. – Орден князя Володимира Мономаха – університет Григорія Сковороди у Переяславі.

Нагороди громадських та неурядових організацій:

- 2003 р. – Почесна грамота Спілки юристів України;
- 2007 р. – Почесне звання Союзу юристів України – «Видатний юрист України».
- 2020 р. – Почесне звання Національної спілки краєзнавців України «Почесний краєзнавець України».

Основні наукові дослідження з історії фінансів, грошового обігу та нумізматики:

1. Орлик В. М. Казенні палати в системі фінансового управління Російської імперії в кінці XVIII – у XIX ст. (на матеріалах Київської губернії). Український історичний журнал. № 2 (449). Київ, 2003. С. 66–73.
2. Орлик В. М. До питання фіскальної політики нацистів в окупованій Україні. Архіви України. № 1–3 (256). Київ, 2005. С. 233–240.
3. Орлик В. М. Єгор Канкрін і фіскальна політика Російської імперії в Правобережній Україні в другій чверті XIX ст. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. № 13. Київ, 2006. С. 97–110.
4. Орлик В. М. Державні селяни в податковій політиці Російської імперії в кінці XVIII – середині XIX ст. (на матеріалах українських губерній). Український історичний журнал. № 1. Київ, 2007. С. 94–104.

5. Орлик В. М. Податкова політика Російської імперії в Україні в дореформений період: монографія. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2007. 631 с.
6. Орлик В. М. Селянство України в фіскальній політиці імперій Романових і Габсбургів. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Вип. 13. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2007. С. 83–86.
7. Орлик В. М. Кримські татари в податковій політиці Російської імперії у дореформений період. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Вип. 14. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2008. С. 157–163.
8. Орлик В. М. Методологічні аспекти дослідження проблем податкової політики в українських губерніях Російської імперії у першій половині XIX ст. Український історичний журнал. № 5. Київ, 2008. С. 187–195.
9. Орлик В. М. До питання введення Російської подушної системи оподаткування у Слобожанщині та Лівобережній Україні. Етнічна історія народів Європи. Вип. 29. К., 2009. С. 118–121.
10. Орлик В. М. Козацтво Лівобережної України у фінансовій політиці Російської імперії у кінці XVIII – середині XIX ст. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Вип. XVI. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2009. С. 83–97.
11. Орлик В. М. Дожовтнева фінансово-правова література як джерело до вивчення проблем фінансової політики уряду Російської імперії кінця XVIII початку XX ст. Історія науки і біографістика. № 2. Київ, 2010.
12. Орлик В. М. Фіскальний апарат Гетьманщини (1654–1764 рр.). Бористен. № 8. Дніпро, 2010. С. 25–28.
13. Орлик В. М. Державні фінанси Російської імперії першої половини XIX ст.: стан та основні тенденції. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Вип. 30. Ізмаїл, 2011. С. 96–108.
14. Орлик В. М. До питання започаткування монетного карбування в державах хрестоносців (на прикладі Едеського графства). Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Київ, 2011. С. 157–163.
15. Орлик В. М. До питання методології досліджень проблем економічної історії Російської імперії. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Вип. 18. Київ, 2011. С. 59–64.
16. Орлик В. М. Фонди міністерства фінансів у Російському державному історичному архіві. Студії з документознавства, архівознавства та спеціальних галузей історичної науки. Вип. 1. Кіровоград: КНТУ, 2011. С. 98–110.
17. Orlyk V. False Coins of the Teutonic Order State in Prussia in the currency of South-Rus Lands of the Lithuanian Grand Duchy. Pieniadz i systemy monetarne wspolne dziedzictwo Europy. Studia i materialy. Augustow-Warszawa, 2012. S. 112–115.
18. Гуржій О. І., Орлик В. М. Селяни України та їх оподаткування в XVII – середині XIX ст. Біла Церква: Пшонківський О.В., 2012. 278 с.
19. Орлик В. М. До питання фінансової складової війни 1812. Вітчизняна війна 1812 в. і Україна: погляд крізь віки. Тези доповідей. Міжнародна науково-методична конференція, Київ, 5 грудня 2012 р. Відп. ред. В. А. Смолій; Наук. ред. О. П. Реєнт; Упорядн.: О. Ю. Кирієнко, О. М. Машкін, В. В. Шевченко. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2012. С. 34–36.
20. Орлик В. М. Проблема достовірності статистичних даних у дослідженнях проблем історії економічної політики уряду Російської імперії. Єлисавет. Історичні науки. Вип. 1. Кіровоград: КНТУ, 2012. С. 171–177.

21. Орлик В. М. К вопросу о монетах государства Тевтонского ордена в Пруссии в составе денежных и денежно-вещевых кладов, найденных на территории Украины. Summaries of lectures presented during the International Numismatic Symposium: Money, economy and society. Kosice, 2013. P. 54–55.
22. Орлик В. М. Інформаційний потенціал WEB-ресурсів у нумізматичних дослідженнях (на прикладі монет держав Хрестоносців). Матеріали наукової конференції з міжнародною участю. «Архівознавчі та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі». 14 березня 2013 р. Київ, 2013. С. 129–133.
23. Орлик В. М. Монеты государства Тевтонского Ордена в Пруссии в составе денежных и денежно-вещевых кладов, найденных на территории Украины. Наукові записки з української історії. Вип. 33. Переяслав-Хмельницький, 2013. С. 39–45.
24. Orlik W. W sprawie Metodologii badan numizmatycznych [Recenzja ksiazki A. L. Ponomarev, Evolucia deneznyh sistem Pricernomor'a i balkan XIII–XV vv., Moskva 2011, Izdatel'stvo moskovskogo universiteta, 672 s., ISBN 978-5-211-06307-5.]. Wiadomosci Numizmatyczne, R. LVIII. Z. 1–2 (197–198). Warszawa, 2014. S. 259–263.
25. Orlyk W. Falszywy dukat lenny z 1588 roku odkryty na Ukrainie. Przegląd Numizmatyczny. № 3 (86). Gdansk, 2014. S. 48.
26. Orlyk V. Teutonic Order and the Battle on the Vorksla River in August, 1399 (Numismatic Aspect). Pieniadz a propaganda. Wspolne dziedzictwo Europy, Augustow-Warszawa, 2015. S. 100–104.
27. Orlyk W. Coins of the Teutonic Order contained in the hoard found in the suburbs of the city of Dubno of Rovenska region in march. Pruthenia, X, Olsztyn, 2015. S.105–116.
28. Orlyk, V. Zur Prägung und ikonografie der Kupfermünzen von Fürst Boemund II. von Antiochia. Münzen & Sammeln. 2015. S. 35–37.
29. Орлик В. М. Знахідки на Волині монет банату Северин із символікою Тевтонського ордену. Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки: тези доповідей III-ї міжнародної науково-практичної конференції, 5–6 листопада 2015 р. Кіровоград-Київ-Переяслав-Хмельницький, 2015. С. 46–47.
30. Орлик В. М. До питання торгівельних зв'язків волинських земель з містами держави Тевтонського ордену в Пруссії. Історія торгівлі, податків та мита: тези доповідей IX міжнародної наукової конференції, 29–30 жовтня 2015 р. Київ, 2015. С. 23–25.
31. Орлик В. М. Нумизматические свидетельства торговых связей южнорусских земель Великого княжества Литовского с городами государств Тевтонского ордена в Пруссии. Numizmatikos rinkiniai: ir su ja susijusiu saliu paveldas. Vilnius, 2015. P. 249–258.
32. Orlyk V. A Coin Hoard of Pre-Reform Shillings of the Grand Master Michael Kuchmeister von Sternberg Found in Chernihivschyna. Acta Archaeologica Lodziensia. № 62. Lodz, 2016. S. 93–97.
33. Orlyk V. To the question of the identification of the Severin Banat with the symbols of the Teutonic Order. The Third International Numismatics Congress «Royalty in Romania». Brasov, 2016. P. 87–91.
34. Орлик В. М. О находках на территории Украины монет государств крестоносцев и Латинского Востока. Банкаўскі веснік. № 1 [630]. Мінск, Студзень 2016. С. 8–11.
35. Orlyk V. Rare variety of shilling of the Grand Master of the Teutonic Order Paul von Rusdorf found in volyn region, Forum Numizmatyczne: Pieniadz i mennice. № 1. Bialystok, 2016. S. 10–14.

36. Орлик В. М. Обрізаний шилінг магістра Тевтонського Ордену Міхаеля Кюхмейстер фон Штернберга знайдений на Львівщині. Збірник праць IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми нумізматики в системі допоміжних історичних дисциплін». 22–23 червня 2016 р. Кіровоград–Київ–Переяслав-Хмельницький, 2016. С. 54–56.
37. Orlyk W. Rzadki wariant szeląga Zakonu Krzyżackiego z Teofipolskiego skarbu. *Biuletyn Numizmatyczny*. № 4 (388). Warszawa, 2017. S. 258–263.
38. Орлик В. М. Топографія знахідок в Україні монет держави Тевтонського ордену в Пруссії та її Лівонського відділення (зведені відомості по областях). Український нумізматичний щорічник. Вип. 1. Переяслав-Хмельницький, 2017. С. 37–74.
39. Орлик В. М. Медные монеты Антиохийского князя Боэмунда II: иконография и технология чеканки. *Банкаўскі веснік*. № 12 [653]. Мінск, Снежань 2017. С. 12–15.
40. Orlyk V. Contemporary counterfeit coins of the Crusader states. *Forum Numizmatyczne: Studia i Materiały*. № 2. Białystok, 2018. P. 5–17.
41. Орлик В. М. Скарб ольвійських «борисфенів» із с. Яселка Очаківського району Миколаївської області. Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки: тези доповідей V-ї міжнародної науково-практичної конференції, 21–22 червня 2018 р. Меджибіж-Переяслав-Хмельницький–Кропивницький–Київ, 2018. С. 13–14.
42. Orlyk V. Findings of Coins of the Crusaders' State of Cyprus in Ukraine. *The Fourth International Congress Of Numismatics After Second World War "100 Years Since Great Unification Of Alba Iulia in 1 December 1918". Abstracts of the Papers*. 10–15 octombrie 2018. Brasov, 2018. P. 149–150.
43. Орлик В. М. Нумізматичні свідчення торговельних та військових зв'язків руських земель Великого князівства Литовського з державою Тевтонського ордену у Пруссії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Історія. Вип. 1 (136). К., 2018. С. 54–59.
44. Mielczarek M., Orlyk V. New find of Olbian coins. Tarashcha district, Kyiv region, Ukraine. *East European Historical Bulletin*. № 13. Drohobych, 2019. P. 33–39. DOI: 10.24919/2519-058x.13.190763.
45. Orlyk V. New facts on modern fake coins of The Crusader States. *Studia i materialy. Forum Numizmatyczne*. № 3. Białystok, 2019. S. 5–18.
46. Orlyk S., Orlyk V. Control of the Russian occupation authority over the activities of salt factories in Halychyna and Bukovyna in the period of the First World War. *East European Historical Bulletin*. № 10. Drohobych, 2019. P. 85–93. DOI: 10.24919/2519-058x.10.159178.
47. Орлик В., Бойко-Гагарін А. Монети, передані з Всеукраїнського Історичного Музею імені Тараса Шевченка до Державного Банку СРСР в 1933–1934 рр. *Studia I materialy z Miedzynarodowej Konferencji Numizmatycznej. «Utraczone kolekcje numizmatyczne»*. 6–7 grudnia 2018 r. Warszawa: Zamek Krolewski w Warszawie, 2019. S. 225–237.
48. Орлик В., Коцур В., Цыганенко Л. Клад ольвийских монет «борисфенов», найденный в Городищенском районе Черкасской области весной 2018 года. *Acta Archaeologica Lodziensia*. № 65. Lodz, 2019. P. 37–48.
49. Орлик В. М. До питання ідентифікації монет банату Северин із зображенням чоловічої фігури та хреста у щиті під короною. Український нумізматичний щорічник. № 2. Київ–Переяслав-Хмельницький–Кропивницький, 2019. С. 81–93.

50. Орлик В. М., Орлик С. В. Теоретико-методологічні та джерелознавчі проблеми економічної історії України. Універсум історії та археології. Том. 2 (27). Вип. 2. Дніпро, 2019. С. 5–27.
51. Орлик В. М. Монети держави Тевтонського Ордену в Пруссії у скарбах, виявлених на території України (XIX – початок XX ст.). Вісник Львівського університету. Серія історична. На пошану професора Романа Шуста. Спецвипуск. Львів, 2019. С. 133–144.
52. Орлик В. М. Знахідка кизікіна-гекти в середині 90-х років XX ст. поблизу с. Парутине. Forum Numizmatyczne. Studia i Materialy, № 4, Białystok, 2020. P. 5–15.
53. Орлик В. М. До питання існування грошового обігу на території Дніпровського Правобережного Лісостепу (V – I ст. до н.е.). Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти: тези доповідей I Міжнародної наукової конференції, 13 травня 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С. 9–13.
54. Орлик В. М. Рідкісний статер Кизікіна четвертої групи з Кіровоградщини. Тези доповідей VI Міжнародної наукової конференції «Актуальні проблеми нумізматики в системі спеціальних галузей історичної науки». м. Кропивницький, 17–18 вересня 2020 р. Переяслав–Київ–Кропивницький, 2020.
55. Орлик В. М. Знахідки в басейні р. Тясмину мідних монет Ольвії з Деметрою та «істрійським» варіантом міської емблеми. Український нумізмати́чний щорі́чник. №4. Переяслав–Київ–Кропивницький, 2020. С.5-13.

Підготували:
Колектив Центру дослідження проблем нумізматики
та історії грошового обігу,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі.